

Vraag nr. 37
van 6 november 1998
van mevrouw MIA DE SCHAMPHELAERE

Levensbeschouwelijke vakken – Protestantse en Islamitische instanties

Per 31 december 1998 verlopen de eerste erkenningen van de "instanties van de godsdienst" ten behoeve van de inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken (art. 5, lid 2 van het decreet van 1 december 1993 inzake de inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken). Tegen dat ogenblik moeten de erkenningen worden hernieuwd voor een periode van vijf jaar. Op dit moment zijn de hernieuwingsprocedures reeds aan de gang of worden binnen korte termijn opgestart.

Voor de islam en het protestantisme, twee erkende godsdiensten die geen eenhoofdig of hiërarchisch leiderschap kennen, rijzen specifieke problemen.

Protestantisme

Aanvankelijk werd voor het protestants godsdienstonderwijs een Comité Inspectie/Begeleiding Protestants Godsdienstonderwijs als "instantie" erkend, een orgaan dat uit vertegenwoordigers van verschillende denominaties bestaat. Uit recente rechtspraak valt op te maken dat dit Comité, zo het nog bestaat, zijn rol blijkbaar niet ernstig kan vervullen door interne meningsverschillen (Raad van State nr. 69.631 van 18 november 1997 – schorsingsarrest).

1. Is reeds bekend welk orgaan dit Comité in 1999 zal vervangen ?
2. Indien er tegen 1 januari 1999 geen voordracht tot erkenning van een andere instantie wordt ingediend, wat betekent dit vervolgens voor de inspectie/begeleiding van het leervak Protestantse Godsdienst ?
3. Heeft de discussie rond de vertegenwoordiging van het protestantisme op het terrein van de inspectie/begeleiding consequenties voor de toepassing van de rechtspositiedecreten ? Welk orgaan wordt in het kader van deze decreten als instantie van de protestantse gemeenschappen behandeld ? In hoeverre is daarbij voldaan aan de vereiste van representativiteit (die in 1993 rees : zie Arbitragehof 18/93 van 4 maart 1993) ?

Islam

Tot op heden was voor de islam voor de periode

1994-1998 in het geheel geen instantie erkend. Er is dus van eigenlijke hernieuwing geen sprake. Nu heeft de Executieve van de Moslims van België, adviesorgaan van de federale regering inzake de vertegenwoordiging van de islam, bij koninklijk besluit (KB) van 24 juni 1998 de taak gekregen verkiezingen te houden met het oog op de samenstelling en erkenning van een representatief orgaan van de islamitische eredienst. Deze verkiezingen vinden plaats op 13 december 1998. Dit betekent dat de Vlaamse Gemeenschap op zeer korte termijn een gesprekspartner ter beschikking krijgt voor het islamitisch godsdienstondericht.

4. Zal dit via de verkiezingen ontstane orgaan de "instantie" ten behoeve van het islamitisch godsdienstondericht zijn of aanwijzen, bedoeld in het decreet inspectie en begeleiding levensbeschouwelijke vakken van 1 december 1993 ?
5. Welke criteria hanteert de minister bij het overgaan tot een erkenning van een "instantie" ?
6. Wie stond totnogtoe in voor de voordracht van leerkrachten islamitische godsdienst ? Op basis van welke rechtsregels ?
7. Wie vervult na de verkiezingsprocedures van 13 december 1998 de rol van "instantie" van het islamitisch godsdienstondericht, bedoeld in de beide rechtspositiedecreten van 27 maart 1991 ?
8. Hoeveel ambten voor inspecteur-begeleider voor het islamitisch godsdienstondericht komen er ? Op basis van welk criterium is dit aantal vastgesteld ?

Antwoord

1. Het decreet van 1 december 1993 betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken bepaalt in artikel 5 dat per erkende godsdienst en voor de niet-confessionele gemeenschap slechts één instantie of één vereniging wordt erkend door de Vlaamse regering. De aanvragen worden voorgelegd aan de Vlaamse regering ; deze erkenning wordt verleend voor een periode van vijf jaar en kan worden hernieuwd.

Het voorstel voor een instantie of vereniging wordt gedaan door het hoofd of de leiding van de erkende godsdienst of de niet-confessionele gemeenschap.

Dit alles geldt dus ook voor de protestantse godsdienst, vermits het een erkende godsdienst

betreft.

Op 25 maart 1994 heeft een ministerieel besluit (Belgisch Staatsblad 3 juni 1994) de erkende instantie van de protestantse godsdienst, genaamd Comité Inspectie/Begeleiding Protestants Godsdienstonderwijs, erkend voor een periode van vijf jaar met ingang van 1 januari 1994. Deze periode eindigt op 31 december 1998.

De zetel van deze erkende instantie is :

Bureau voor het Protestants Godsdienstonderwijs

Marsveldstraat 5 – 1050 Brussel.

Het voorstel werd en wordt gedaan door de synode, die de instantie is die sinds de vorige eeuw de vertegenwoordiger is van de protestantse gemeenschap naar de overheid toe.

Op dit ogenblik is er nog geen aanvraag vanwege de synode voor ofwel de verlenging van de termijn van het huidig comité, ofwel het erkennen van een nieuw comité.

2. Wordt er tegen 1 januari 1999 geen voordracht ingediend voor een erkende instantie of vervanging, dan kan de werking van de inspectie en de begeleiding van de betrokken godsdiensten en van de niet-confessionele zedenleer niet worden bepaald. Onder "werking" wordt verstaan :

- het voorstellen van de ambtsgebieden van de leden van de inspectie en begeleiding ;
- het bepalen van het onderwijsniveau en de onderwijsvorm waarop de leden van de inspectie en begeleiding hun inspectie- en begeleidingsopdrachten uitvoeren, rekening houdend met de vastgestelde personeelsformatie ;
- het bepalen van de wijze waarop de inspectie- en begeleidingsdiensten worden uitgevoerd ;
- bepalen van de beroepsbekwaamheid en van de pedagogische bekwaamheid van de betrokken leden van de inspectie en begeleiding ;
- het organiseren van bijscholing voor de leden van de inspectie en begeleiding ;
- het opstellen van leerplannen.

3. Een eventuele discussie rond de vertegenwoordiging van het protestantisme is een interne zaak van de erkende godsdienst. De synode is tot op heden de enige wettelijke vertegenwoordiger naar de overheid toe die representatief is voor de protestantse gemeenschap.

De synode wordt, blijkens een officiële mededeling van minister De Theux op 18 mei 1839, beschouwd als de enige kerkelijke autoriteit van de protestantse kerken in België en de besluiten van genoemde synode zullen worden beschouwd als de uitdrukking van de wil van deze kerken.

4. Wanneer het via verkiezingen ontstane orgaan door het federale ministerie van Justitie, bevoegd voor de erediensten, als hoofd van de eredienst wordt erkend, dan kan dit orgaan een voordracht doen bij de Vlaamse regering voor de erkenning van een instantie zoals bedoeld in artikel 5 van het in punt 1 bedoeld decreet.
5. Voor de erkenning zijn geen expliciete criteria uitgeschreven. Artikel 5 van het in punt 1 bedoeld decreet vermeldt wel dat elke beslissing tot afwijzing van een erkenning of intrekking door de Vlaamse regering omstandig moet worden gemotiveerd.

Bovendien kan in dergelijk geval bezwaar worden aangetekend bij de Vlaamse regering, die binnen dertig dagen na ontvangst van het bezwaarschrift beslist.

6. De leermeesters en leraars Islamitische Godsdienst worden aangesteld door de inrichtende machten op voordracht van de bevoegde instantie van de islamitische godsdienst.

In afwachting van een definitieve erkenning van het bevoegde hoofd van eredienst voor de islamitische godsdienst, zoals vermeld in de wet van 19 juli 1974, draagt de Executieve van de Moslims van België, afdeling Onderwijs, de leerkrachten voor. Deze instantie is voorlopig door de federale minister van Justitie erkend.

7. Zie antwoord op punt 5.

Organiek is in een halftijds ambt voorzien in de personeelsformatie van de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken (besluit van de Vlaamse regering van 15 december 1993 tot uitvoering van het decreet van 1 december 1993 betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken – Belgisch Staatsblad 8 februari 1994).

Deze personeelsformatie werd bepaald op een vergadering in november 1993 waaraan de toenmalige minister van Onderwijs, zijn kabinet, de algemeen inspecteur-generaal en de vertegenwoordigers van de hoofden van de erkende godsdiensten (niet de islamitische) en van de erkende vereniging van de niet-confessionele gemeenschap deelnamen. Er werd geen expliciet criterium gebruikt. Het feit dat de islamitische godsdienst niet was vertegenwoordigd, had te maken met het – op dat ogenblik – ontbreken van een hoofd van eredienst.